

БМТ ВАКИЛЛАРИ ЎЗБЕКИСТОНДА

ҲАМКОРЛИККА ИЛК ҚАДАМ

Йиллар давомида айбимизни хаспўшлайвердик. Иллатларимиз эса тобора кенгайиб, чуқурлашиб бораверди. Ўша — дунёни ўзимизга душман деб билган пайтларда «ёвларимиз» бирлашиб, жамиятни фалокатга етакловчи унсурларга қарши курашга киришди. Бой тажриба ортирдилар, ўргандилар.

Мана, бугун мустақилликка эришгач, оламга ўз кўзимиз билан қарамоққа интилоқдамиз. Авваллари эса тилимиз, оёқ-қўлимиз, кўзимиз ҳам боғланган эди. Шу сабабли соядек эргашиб юрган ҳалокатни сезар эдигу кўрмасдик, вужудимизга сингаётганини билар эдигу на қоча олардик, на ҳайдай билардик.

Яқинда давлатимизнинг БМТга аъзо қилиниши ана шу мутелик занжирларини узиб юборди. Энди ҳалокатга қарши курашга шайландик. Бироқ кишанин ечган қўллар мажолсиз, оёқлар дардман. Лекин мустақиллик шамоли руҳимизни тетик, қаддимизни адл қилмоқда.

Мана, бугун ИИВга тарихимизда биринчи маротаба БМТ вакиллари ташриф буюрдилар. Ташрифдан мақсад наркотик воситалар устидан халқро назоратни кучайтириш дастурини амалда қўллаш. Мазкур делегация Колумбиянинг собиқ адлия вазири Энрике Парехо Гонзалес, Будапешт шаҳрининг миллий формация институтини бош директори Иштван Байер, канадалик Симмонс Роберт, Ўрта Шарқ, Шимолий Америка ва Европа учун регионал бюро раҳбари Бернард Фрай ва секретари Олимпия Ревеллардан иборатдир.

Учрашувда биринчи сўз олган жумҳурият ички ишлар вазири З. Алматов делегация аъзоларини юртимизга илк бор қадам ранжиди қилганлари билан мубаракбод этди.

Кейин Ўзбекистон ички ишлар вазири ўсимликларнинг ўсиши учун қўлайлиги, йўлга қўйлаётган ташқи алоқалар моддий, маънавий бойликлар билан бирга гиёҳванд моддаларнинг ҳам четга чиқиши учун замин яратиши мумкинлиги ҳақида ташвишли фикр билдирди.

Йиллар мобайнида биз ССЖИнинг ягона қонунлари негизда гиёҳвандликка қарши иш олиб борардик. Аммо бугун бу курашдаги оғиз томонларимиз яққол билиниб қолди. Чунончи, гиёҳвандларни аниқлаш борасида тажрибамиз кам. Уларнинг турларини белгилаш, аниқ ташхис қўйишда махсус аппаратларга эга эмасмиз. Ҳозирги текшириш усуллари эса ҳафталаб қимматли вақтимизни олмоқда. Биологик, криминалистик экспертизалар ўтказишда ҳам энг эски, оддий воситалардан фойдаланамиз.

Булардан ташқари чет элларда гиёҳванд моддаларнинг қандай турлари бор, жойларда унга қарши кураш усуллари қандай? Табиийки бу ҳақда ҳам билга-

нимиз узук-юлуқ.

Биз делегация аъзоларидан гиёҳвандликка қарши курашда бошқа давлатлар эришган ютуқлардан хабардор этишни, улардан ўрганишни, мумкин бўлса ҳодимларимизни ўша ёқларда малака ортириш каби масалаларда ёрдам кўрсатишларини сўрар эдик.

Сўзга чиққан Республика солиқ ва қўриқчилар вазирининг биринчи ўринбосари Р. Султонов жумҳуриятда гиёҳвандларни аниқлаш, уларни даволаш бўйича қилинаётган ишлар юзасидан маълумот берди. Вазирлик томонидан ўта кучли дориларни ҳисобга олиш, улар устидан назорат ўрнатиш, врачларни махсус тайёргарликдан ўтказишлар, диагностика кабинетлар иши хусусида гапирди.

ИИВ ЖҚБ бошлиғи А. Ортиқов катталар ва болалар ўртасида гиёҳвандликнинг аҳволи ва бу иллатга қарши олиб барилаётган кураш, гиёҳванд ўсимликларни йўқ қилиш усуллари тўғрисида батафсил тўхталди. Заҳри-қотилни йўқ қилишда ёндириш билан бирга кимёвий усуллардан ҳам фойдаланилаётганини айтиб, чет элларда яна қандай воситалар қўлланиши ҳақида делегация аъзоларининг фикрини сўради.

Ўзбекистон Божхона қўмитаси контрабандага қарши кураш бошқармасининг бошлиғи О. Хўжаевнинг республика божхонаси томонидан олиб борилаётган ишлар ҳақида берган маълумоти делегация аъзоларида қизиқиш уйғотди.

О. Хўжаев наркотикларни чегарадан олиб чиқишда қўлланилаётган ҳийла-найранглар, ишлатилаётган буюмлар, мусодога қилинган наркотик моддалар устидан гапирар экан, Термиз божхонаси бошлигининг гиёҳвандликка қарши курашда эришган ютуқлари туфайли халқро миқёсдаги унвонга сазовор бўлганини таъкидлади. Шу билан бирга божхона хизматида қатор муаммолар мавжудлигини, уларни ҳазирги кўч ва имкониятлар билан ҳал қилиб бўлмаслигини таъкидлаб, бу борада БМТ аъзоларидан кўмак сўради. Жумладан кадрларни ўқитиш, тайёрлаш, махсус аппаратлар, жиҳозлар таъминоти ва махсус хизмат итларини ўргатиш ўта долзарбдир.

Германияга ўргатиш учун юборилган итларнинг аксарият қисми ишончин оқла-

маганлиги, жумҳуриятда бор-йўғи учтагина чет элда махсус ўргатилган итлардан фойдаланилаётганлиги ҳақидаги маълумотларни эса кинолог Ю. Шведчиков билдирди.

Ўзбекистон миллий хавфсизлик хизмати раисининг биринчи муовини генерал-майор В. П. Антоновнинг суҳбатини ҳам делегация аъзолари иштиёқ билан тинглашди. Баъзи бир далиллар устида муҳим савол-жавоблар бўлиб ўтди.

Учрашув қатнашчилари олдида сўзга чиққан вазири ўринбосари Ғ. Раҳимов кўйидаги таклифларни меҳмонлар диққатига ҳавола этди.

Маълумки, гиёҳвандлик барча мамлакатлар олдида кундаланг турган бош масала. Ўзбекистонимиз мустақилликка эришиб БМТга аъзо бўлиб кирган экан, демак гиёҳвандликнинг тарқалиши, кўпайиши, четга чиқишида биз ҳам жавобгармиз. Шуларни ҳисобга олиб делегация ҳукмига кўйидаги таклифларни ҳавола этиш бурчимиздир.

Мазкур йўналишда аниқланган фактлар юзасидан ҳеч бўлмаганда йилнинг ҳар чорағидаги маълумотлардан огоҳ этилсак;

гиёҳванд моддалар қайсики давлат чегарасидан тўсиқсиз ўтказиб юборилса, ўша чиққан ҳудудни жавобгарликка тортиш лозим;

бу курашда жаҳон миқёсидаги эришилган янгиликлар, кўзда тутилган қонунлардан хабардор бўлишимиз керак.

Шундан сўнг делегация раҳбари жаноб Гонзалес сўз олди. Муҳтарам меҳмон барча берилган маълумотлар учун миннатдорчилик билдираркан, айтиб ўтилган таклиф ва муаммолар юзасидан яқин кунларда чоралар қўрилишини таъкидлади. Тез орада жумҳуриятимизга техник ёрдам кўрсатиш бўйича миссия юборилаганини қайд этди.

Бу борада нимаки ёрдам керак бўлса, БМТга ёзма равишда мурожаат қилишларини, ҳозир айтилган фикр-мулоҳазалар барчаси ўша мурожаатда албатта қайд этилиши кераклигини маслаҳат берди.

Шундан сўнг савол-жавоблар бошланди.

(Давоми 2-бетда).

ЎЗНОМА ЯШАШИ КЕРАК!

Азиз мухлислар, сиз йил давомида «Постда» рўномасини ўқиб бориш ниятида 15 сўм 60 тийин тўлаб, обуна бўлган эдингиз. Айни пайтда эса қўлингизда ўша ҳисобдан келаётган рўноманинг охириг сонини. Биз аввалроқ бу ҳолни бозор муносабатлари таъсирида қийин аҳволга тушиб қолганимиз билан изоҳлаган эдик. Яна бир марта айтидиган бўлсак, қоғоз нархи, босмахона ҳаражатлари ҳамда рўномани ташиниш ва етказиб бериш баҳоси бир неча ўн баравар ошиб кетди.

Умид қиламизки, обуначиларимиз мушкул шароитда қолганимизни ва, иложсизликдан бир мунча ўзгаришларга қўл урганимизни тўғри тушунадилар. Агар рўноманимиз чиндан ҳам уларга манзур бўлган бўлса, баҳосидан қатъий назар келгусида ҳам ўқиб бориш чораларини кўрадилар. Бунинг учун барча алоқа бўлимларида обунани қайтадан расмийлаштиришлари мумкин.

Агар сиз бу ишларни 5 май кунгача амалга оширсангиз, июнь ойидан бошлаб яна маънавий ҳамроҳингиз ўзингиз билан бирга бўлади. Янги обуна нархи — уч ойга 13 сўм 50 тийин, ярим йилга 27 сўм, 7 ойга эса 31 сўм 50 тийин. Обуна рақами 64615.

Яна сизга бир нарсани айтиб қўймоқчимиз: 22 апрелдан бошлаб «Постда» ҳафтада бир марта меҳмонингиз бўлади. Энди у ҳажми ўзгармаган ҳолда 8 саҳифада чоп этилади. Бу билан биз таҳлилий материалларга кенгроқ ўрин бериб, ички ишлар соҳасидаги муаммоларни янада чуқурроқ ёритмоқчимиз.

Юқорида айтганимиздек, айни пайтда «Постда» бошқа нашрлар қатори қийин иқтисодий ниқироз палласини бошдан кечирмоқда. Шу нарсаси дилга малҳам бўладики, бир қатор ички ишлар бошқармалари унга моддий ёрдам кўрсатиш юзасидан бошланган ташаббусни қўллаб-қувватладилар. Жумҳурият ИИВ ҳузуридаги «Қўриқлаш» бирлашмаси 100 минг сўм, Тошкент вилояти ИИВ 50 минг сўм, Тошкент шаҳар ИИВ 15 минг сўм, Бухоро вилояти ИИВ 10 минг сўм, Жиззах вилояти ИИВ эса 5 минг сўм ўтказиб беришга қарор қилди. Биз ана шу ИИВ раҳбарлари ва шахсий таркибига миннатдорчилик билдирамиз. Қолаверса, Зомин тумани ички ишлар бўлими ходимлари кўрсатган ташаб-

бусни ҳам мамнуният билан қўллаб-қувватлаймиз. Бу ИИВ шахсий таркибидagi 85 нафар ходим янги нархдаги рўномага обунани тугаллади.

Лекин ўз нашининг тақдирини учун қайғурмаган Андижан вилояти ИИВ раҳбарияти тутган йўлга қойил қолмай иложимиз йўқ. Улар ёзма равишда ночор кунимизда ёрдам беролмасликларини билдирдилар. Ўзлари «Садоқат» номли рўнома чиқараётганлари баҳона эмиш. Хўш, нима қилибди, «Садоқат» чиқса чиқаверсин. Ҳатто бошқа вилоятлар ички ишлар бошқармалари ҳам шундай ишга қўл уришлари мумкин. Аммо ўзларининг минтақавий муаммоларини жумҳурият ИИВ ҳайъати рўномасида ёритиш имконияти кимга зарар келтиради?

Ўз навбатида «Постда» рўномаларининг келажақда яшаб кетишига қатъий ишонч билдириб, бизга мактуб йўллаётган ўқувчиларимизга ҳам катта раҳмат айтмайиз. Мисол учун Улуғ Ватан урушин қатнашчиси, ИИВ аълочиси, истефодаги полковник Арманс Григорьевич Гульян шундай ёзади:

«Ошкоралик, матбуот кучи ҳамма вақт қудратли қурол бўлиб келган. Худди шунингдек, «Постда» — «На посту» рўномалари ҳам фаолиятимизда жуда катта ўрин тутди. Ҳуқуқ-тартиботни муҳофаза қилиш борасида шу пайтгача уларнинг катта мададига мушарраф бўлдик. Ҳар икки рўнома милиция сафарларида ҳалоллик бўлиши, қолаверса, илғор тажрибаларни оммалаштириш учун курашиб келмоқда. Ишончим комилки, текинхўр ва ичкилик-бозлар, шу каби ярамас иллатга мубало бўлганлар уларнинг саҳифаларида шарманда бўлишдан жуда қаттиқ қўрқишади. Ҳозир эса шундай қудратли маънавий қуролимиз қўлдан кетиш хавфи остида турибди. Бу қоғоз баҳоси, босмахона ҳаражатлари, тарқатиш ва етказиб беришга кетадиган чىқимларнинг ошиб кетгани билан изоҳланади. Бунга мутлақо йўл қўйиб бўлмайди!»

Тахририят ҳам ана шу нуқтанга назардан келиб чиқиб, «Постда» рўномасини сақлаб қолиш, унинг яна узоқ яшашини таъминлаш имкониятларини қидирипти. Бунда барибир фаолиятимизга ҳайрихоҳлар ёрдамига эҳтиёжимиз катта.

ИЗЛАНИШ САМАРАСИ

Давр талаби бизни анчагина нарсаларга мажбур қилмоқда. Корхона, ташкилотлар, бирлашма, муассасалар «ўз гаминини ўзини» деб аталмиш сўмоққа ихтиёрсиз кириб қолишди. Хоҳлаймизми, йўқми, бу энди ҳаётини мажбурият.

Бизнинг бўлимимиз эса мавжуд иқтисодий танқисликни бир қадар енгилаштиш йўлини излаб топди. Бўлим ўз жамғармаси ҳисобидан маълум миқдорда пул ажратиб,

қарийб ўн гектар ер сотиб олди ва бу жойга поллиз ва сабзавот экинлари — қовун, тарвуз, картошка, сабзи, пилез экилди.

Яхши ният — ярим давлат. Вақти келиб, экинларимиз ҳосилга кирса, йигиртериб олинадиган ҳосил ички ишлар бўлими ходимларига бепул тарқатилади.

Искандар БҮРИЕВ, Шаҳрисабз шаҳар ИИВ бошлиғи ўринбосари милиция капитани.

ШИФОКОР ОГОҲЛАНТИРАДИ

Чирқиллаб ёруғ жаҳон билан юзлашган чақалоқ ота-онасининг секинчилиги қўлидан келган одам таърифлаши мумкин.

Албатта, фарзанд онанинг ҳам, отанинг ҳам илк ва олий муроди. Таъбир жоиз бўлса, бир олам қувончга ўралган ташвиши. Бола тарбияли, энг асосийси, тўрт мучали саломат ўсиб-унса, барча муродларнинг ҳосили шу. Аммо бу дунё, бу ҳаёт чиғирғи ниҳоятда шиддаткор эканлигини бир лаҳза бўлсин, унутмаслигимиз даркор. Бугун шифокор сифатида сизларга айтмоқчи бўлган сўзларим янгиллик эмас. Ягона мақсад — сизни содир бўлиши мумкин бўлган кўнгилсизликларнинг олдини олишга қақариш.

Авалло, ҳеч ким шифокор мададига муҳтож бўлмасин. Лекин иссиқ жон. Дард сўрамай келади. Даво кунлаб, ойлаб ва ҳатто йиллаб кутдиради. Бир умрлик дарддан эса яратганининг ўзи асрасин.

Бугунги мавзунининг асосий мағзи йўл-транспорт ҳодисаси натижасида турли хил тан жароҳатлари олаётганлар ҳақида.

Ўтган йилнинг якуний ҳулосаларига кўра, бизнинг олий илмгоҳимиз шифохонасидан 21 минг 694 бемор даволаниб чиқди. Шундан йўл-транспорт ҳодисаси туфайли жароҳатланганлар сони 2 минг 567 та. 643 нафари болалар. Бу ҳисобкитоблар ўз йўлига. Сиз бошқа нарсага эътибор беринг; ҳар бир рақам остида битта инсон тақдирини ётади. Тасаввурингизда жонлангириб кўринг, бутун даҳшатини ҳис қиласиз. Даҳшатларнинг сабабкорлари эса кимлар? Келинг, далилларга мурожаат қилайлик.

Кейинги вақтларда авто-транспорт чамбарагини тутган ёшлар анчагина кўпайиб қолди. Комил ишонч билан айтаман, уларнинг кўпчилиги йўл ҳаракати қондаларини билмайдилар. Билганлари эса менсимайди. Тажрибали ҳайдовчилар ҳам бу қусурдан ҳоли эмаслар.

ДАЛИЛ.

Умида Алихўжаеванинг тушунтиришича, у саргарошхонага бормоқчи бўлган. Йўлдан светофорга амал қилган ҳолда ўта бошлаган. Уртага етиб келган вақтида автотранспорт йўли очилиб, келётган машинага ҳайдовчиси қондан бузган ҳолда қизни туртиб ўтган. Оқибатда У. Алихўжаева қаттиқ жароҳатланди.

Фалокатнинг юз беришида пиёдаларнинг айби ҳам бисёр. Йўлнинг дуч келган жойидан кесиб ўтишади. Ўн қадам юрса, ерости йўлидан ёки «белбоғча»дан ўтиш мумкин, лекин эринишади. Айниқса, болаларда бу хусусият кучли. Шундай тақасалтанлар борки, машина яқинлашгунга қадар тек туришади. Ораларидаги масофа қисқардими, бас, бир-бирини қувлашиб ўтиб қоладилар. Ҳайдовчининг туқаниши улар учун бир пул.

Айрим ота-оналар фарзандлари ёнларида бўлса ҳам таъқиқланган жойлардан ўтаверишади. Улар шундай намуна кўрсатишгач, болалардан нима гина?

ДАЛИЛ.

Володя Болотовнинг ойсини йўл белгилари бўлмаган жойдан кесиб ўтмоқчи бўлди. Оқибатда она-бола чап томондан келётган машина зарбасига учрашди. В. Бо-

лотов оғир тан жароҳати билан касалхонага ётқизилди.

Катталарнинг яна бир катта хатоси болаларни назоратсиз қолдиришларидир. Натижада болалар юқорида айтганимиздек, «қувлашма-чоқ» ўйнашади, тўп тепишади ва ҳоказо. Бефарволикнинг оқибати эса бир умрлик дардни қақариши мумкин.

ДАЛИЛ.

М. Мамиров ҳар ҳолда ўйинқароқ болалардан эмас экан. Фақат шошқалоқлиги қаттиқ панд берди. Мактабдан қайтаётган автобусдан тушди-да, югуртилаб йўлдан ўтиб кетмоқчи бўлди. Лекин автомашина билан «шохлашиб», оёғини синдирди.

Биз — ҳаммамиз хоҳ мансабдор бўлайлик, хоҳ ишчи, фарзандларимизнинг келажаги деб яшаймиз. Уларнинг у ёки бу кўнгилсиз ҳодиса туфайли шикастланишлари, яримжон бўлиб қолишлари оғирдан-оғир кулфат. Тасаввур қилинг, жароҳатлиқ столида ёшгина, гўдак. Шифокор-

чиликларни келтириб чиқаради.

Азиз ота-оналар! Мақсадимиз нима эканлигини тушундингиз, албатта. Инсон туғилгани, яшашга маҳкум. Фақат мажруҳ ҳолда эмас. Бир умр тўшакка миҳланган ҳолда эмас. Ногиронлар аравачасида ўтириб, кимнингдир ёрдамига муҳтож ҳолда эмас!

Тасаввур қилинг, кўзингизнинг оқу-қораси жажжи қўлчаларини СИЛКИ-ТИБ, оёқчалари билан ЕР ТЕПИБ рақсга тушмоқда! Ва яна тасаввур қилинг... Яхшиси, бу ҳақда ўйланг, фақат батамом унутманг ҳам. Акс ҳолда, хатонингизни ҳеч нарса билан юва олмайсиз!

Турсунмурод ЭШИЕВ, Ўзбекистон Жумҳурияти соғлиқни сақлаш вазирлигига қарашли травматология ва ортопедия илмий-тадқиқот олий илмгоҳи бош врач, тиббиёт фанлари номзоди.

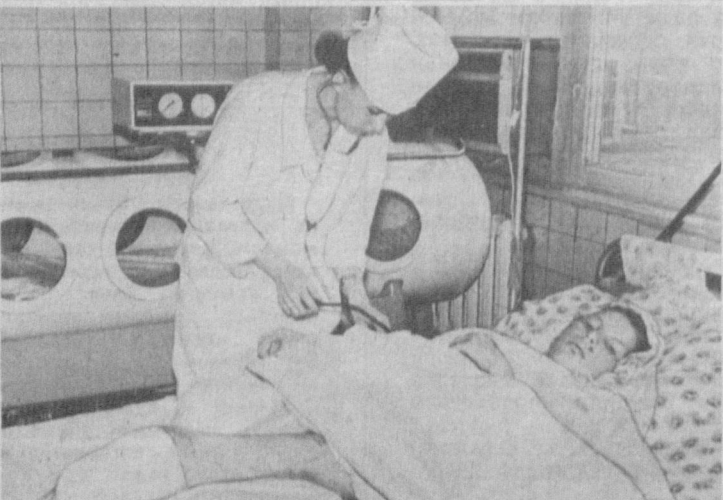
СУРАТЛАРДА: лоқайд-ликнинг нитиҳоси.

Суратларни Х. ШОДИЕВ олган.

Инсон яшашга маҳкум. Соғлом яшашга!

жароҳ уни қўл ёки оёғидан жудо қилиши керак. Бусиз боланинг ҳаётини сақлаб қолиш мумкин эмас. Чунки ўша аъзодаги қонтомир қаттиқ шикастланган. Бу шифокор учун осонми? Ахир оқ халатини ечса, у ҳам ота, она! Шу кўйга тушгани учун ҳеч қачон бола айбдор эмас.

Яна бир масалада тўхталиб ўтишни жоиз деб топдим. Инсон аъзолари 24-26 ёшдан сўнг ўсиш фаолиятини тўхтатади. Сунъий аъзо (протез) қўйиш мумкин. Болаларда эса аксинча, ҳар олти ойда ўзгариб боради. Бу сунъий аъзо масаласида анчагина қийин-

ҲАМКОРЛИККА ИЛК ҚАДАМ

(Давоми. Боши 1-бетда)

Жаноб Фран гиёҳвандликка қарши қабул қилина-жак қонунни халқаро тартибларга мос равишда ишлаб чиқиш лозимлигини уқтириб, бир қанча қонунлар лойиҳасини тақдим этди. Бундан ташқари юқорида айтилган лабораториялар тўғрисида қисқача фикрини билдириб, китоб совға қилди.

Жаноб Байер жумҳуриятда гиёҳвандликнинг олдини олиш, уларни аниқлаш, қай йўсинда БМТга маълумотлар бериш каби муаммоларни қисқача ёритиб, бу ишларни амалга оширишда кўмак берувчи қўлланма ҳадиётди. Ушбу қўлланмалар рус тилига таржима қилинган эса фикр алмашишни бир қадар енгиллаштиради.

Жумҳуриятда ягона миллий статистик банк тузиш тақлифини киритган жаноб Симмонс бундай банклар ҳар бир мамлакатда борлигини таъкидлади. Банкнинг афзалликлари ҳақида алоҳида тўхтади. Бундан ташқари инсониятга даҳшат солиб турган гиёҳвандликни Ўзбекистонда бир қанча вазирликлар билан ҳамкорликда ҳал этилишини ижобий баҳолади.

— Учрашувда мен жуда кўп маълумотлар олдимки, юборилажак комиссия албатта булар билан ишлашига ишонаман, — деди меҳмонимиз. — Мусодара қилинган гиёҳвандлик моддаларини йўқ қилиш усуллари келсак, турли давлатларда турлича усуллар қўлланилади. Аммо аксариятда атроф-муҳитни булғамаслик учун кимёвий воситалардан фойдаланилмайди. Шу боис биринчи навбатда маҳаллий шарт-шароит ҳисобга олиниши даркор.

Бошқа саволларга эса аввал чуқурроқ ўрганиб, сўнг-ра жавоб қайтаришга ижозат берсангизлар.

Учрашув сўнггида Ғ. Раҳимов барча иштирокчиларга миннатдорчилик изҳор этди.

БМТнинг наркотик воситалар устидан халқаро назоратни кучайтириш, гиёҳвандликка қарши курашиш делегацияси аъзоларининг жумҳуриятимизга ташрифидан мақсад нима, улардан қандай амалий ёрдам оламиз?

Бу саволларга ички ишлар вазирини, милиция генерал-майори З. Алматов қўйидагича жавоб берди.

— Бирлашган миллатлар ташкилоти — гиёҳвандликка

қарши кураш комиссиясининг мустақил Ўзбекистонимизга ташриф буюриши жумҳуриятимизга бўлган катта эътибордан дарақдир. Ҳаммага маълумки, жиноятчиликка қарши кураш борасида гиёҳвандлик алоҳида ўрин тутди. У жаҳондаги барча тараққийпарвар инсонлар хоҳиш-иродасидир. Буни бугунги делегация аъзоларининг суҳбатларидан ҳам билиш қийин эмас. Ўзбекистонда турли гиёҳвандлик ўсимликларининг ўсиши ва кўпайиши учун қўлай иқлим шароити мавжуд. Бизнинг бурчимиз, вазирамиз ана шу заҳри-заққуннинг ўзимизда ҳам, четда ҳам тарқалиши олдини олиш. Ташқаридан кириш йўллари беркитиш. Аммо айтиш керакки, бу соҳада баъзи камчиликлардан ҳоли эмасмиз.

Мана, ҳадемай «қора дор» операцияси иш бошлайди. Бутун жамоатчилик, ҳуқуқни муҳофаза қилиш идоралари бунга катта тайёргарлик кўрмоқда.

БМТнинг мажкур комиссияси аъзолари бизга қўлидан келадиган барча ёрдамларини кўрсатишга тайёрлар. Ишонаманки, яқин фурсатда биз уларни янада яққолроқ ҳис қиламиз. Халқ оққўни, саховатли, меҳнаткаш бўлган Ўзбекистонимиз ҳам жаҳон миқёсида ана шу иллатга қарши курашда ўз ҳиссасини қўшади.

Делегация аъзолари Жиззах вилояти ИИБда бўлишиб, бошқарманинг гиёҳвандликка қарши амалга оширилаётган ишлари билан яқиндан танишишди.

Самарқанд вилояти ИИБдаги ҳамда вилоят ҳокими билан бўлган учрашувлар ҳам ҳар икки томонда катта қизиқиш уйғотди. Фойдали савол-жавоблар ва баҳслар авъга минди. Ургут туманига бориб, гиёҳвандлик ўсимликларини табиий ҳолатдаги ўсиш жараёнини кузатдилар. ИИБ ходимлари билан мулоқотда бўлишиб, уларнинг иш тажрибалари билан танишдилар.

Хуллас, инсониятга хавф солаётган гиёҳвандликка жаҳон халқлари билан биргалашиб курашиш учун илк қадамлар ташланди. Ўйлаймизки, Ўзбекистон аҳли, ички ишлар идоралари ходимлари ушбу хайрли ишга бош қўйишиб, юзларини ёруғ қилиб, изларини савобга тўлдириб, авлодларимиз олдида бурчларини бажардилар.

ЖУМҲУРИЯТ «ҚУРИҚЛАШ» БИРЛАШМАСИДА

Ўзи мудирлик қилаётган дўконга ўрриликка тушган одамни кўрганмисиз? Шўрчи тумани ИИБ қошидаги қўриқлаш бўлимининг ходимлари милиция сержантлари Х. Худоёров ва А. Мавлоновлар шундай ноёб одамларни кўрганлардан.

Икки милиция ходимининг қўриқлаш йўналишидаги Далварзентепада 30-дўкон бор. Улар ярим кечада бу ерда ҳар бири биттадан қоп кўтариб олган уч номатўлум шахсни ушлаб олдилар. Ўғрилар қопларни 150 жуфт аёлларнинг шитпаги билан нима учун тўлдиришганини терговда айтиб беришади, албатта. Воқеанинг энг жумбоқли томони шундаки, қўлга тушганларнинг бири шу дўкон мудирини экан.

Болалигимда бувимларнинг гапларига қирмасам: «Яхши отга бир қамчи, ёмон отга минг қамчи», — дер эдилар. Йўқ, гап ҳозир отлар тўғрисида эмас. Бу мақолни ёсимга Нарпай тумани ИИБ қошидаги қўриқлаш бўлими қоровули Б. Шарипов тутган йигит солди.

Бахтиёр ака кечаси Оқтош ёғ-мой заводи ҳудудидаги постларини айланиб юрган пайтда тайёр маҳсулотлар омбори эшиги синганлигини ва эшик ёнида икки қўти сариёғни кўриб қолади. Ён-атрофга қараганда, завод дарвозаси томонга қочиб кетаётган шарпага кўзи тушади ва унинг кетидан қувади. «Шарпа» қўлга олинганда, аввал фуқароларнинг шахсий мулкни ўғрилагани учун судланган И. Э. бўлиб чиқди. Икки минг сўмлик сариёғ омборга қайтарилди.

Э. РАҲМАТОВ,
милиция майори.

Ақли Зайиф Эмил

Аслида ўзбекнинг қизиқ одати бор. Ўмр бўйи тер тўкиб, ҳалол меҳнат қилади, еб-ичишдан тежаб-тергаб пича маблағ ортиради. Ана шу пулга меҳнат таътили пайтида оила аъзолари билан биргаликда Сочигами, Ялтагами, ишқилиб шунга ўхшаб дилтортар жойларга бориб, маза қилиб ҳордиқ чиқариб қайтса бўлади. Аммо мингтадан битта чиқмаса, аксарият бундай қилмайди. Ё тўй қилади, ё уй қуради.

Холдорали Маликов Поп туманидаги «Москва» жамоа хўжалигида раҳбарлик лавозимларидан бирида ишлар, шу тўғрисида Поп шаҳрида истиқомат қиларди. Чуст туманининг Олмос қишлоғидаги янги қурилатган уйига эса онаси ва жияларини ўлғизиб қўйганди. У ҳам ҳамма ўзбеклар қатори маошдан тўплаб, керакли қурилиш материаллари харид қиларди, янги бинонинг муҳим бир жойини қўлдан чиқариб қўярди. Баъзилар:

— Холдорали, колхозда раҳбар одамсиз, катта-катта сарфлаб битказиб ташламайсизми бун! — дейишса, кулиб қўя қоларди.

— Вақти-соати бордир, ака, мусулмончилик ҳам аста-секинлик билан...

Онаси Сидиқа аянинг айтишича, у уч хонали бу уй қурилишини 1985 йилдан бошлаган экан. Олдини айвон қилиб, эшик-даразаларини қуриб қўйган, ҳар уч хона остини ҳам эринмай кавлаб, ертўла қилган экан. Ана шу уй бир кунда ёниб кетса бўладими!

— Болалар уйда телевизор кўриб ўтиришган эди, — дейди Сидиқа ая ўша кунни хотирлаб. — Ташқаридаги қўйлардан хабар олгани чиққан эдим. Ёқубжон қўлида ёнаётган нарсани ушлаб турарди. Кейин у ўша нарсани ертўладаги хашакка отиб юборди. Олов бир зумда гуриллаб кетди. Қаттиқ қўриқанимдан додлаб юборибман, у эса шайқасини бостириб кийиб олганча қочиб кетди.

Хона ичида 12 қоп маккажўхори дони, анча-мунча килограмм олма, ерёнқ ва бошқа маҳсулотлар бор эди. Ўшаларнинг ҳаммаси куйиб кул бўлди. Тўғри, қўни-қўшнлар қўлларига чалак қўтариб ёрдамга шошилишди,

кимдир ўт ўчирувчиларга хабар қилган экан, улар ҳам етиб келишди. Аммо барибир Холдорали Маликовга катта миқдорда моддий зарар етказилди.

Хўш, хашакка ўт қўйган Ёқубжон ким ўзи, деб сўрабсиз? Марҳамат, айтишимиз мумкин: у 1965 йилда Тошкент вилоятининг Калинин туманида туғилган, миллати ўзбек, онласидан ажрашиб кетган, ҳеч қаерда ишламайди ва қамоққа олинганга қадар шу қишлоқдаги Карл Маркс кўчасида яшаб келган.

Жиноят содир этган кун у қаттиқ маст эди. Нима учун Холдоралининг уйига кирганини тузукроқ изохлаб беролмайди. Ҳар ҳолда улар ўртасида шахсий адоват ёки ўч олишга ундовчи — бирор келишмовчилик умуман бўлган эмас.

— Ҳа, кайфим тарақ эди, — дейди унинг ўзи. — Нима учун уларни кўчига кириб борганимни эслолмайман. Эсимда бори шуни, ертўла олдида жуда чекчим келди. Сигарета тутатдим ва қўлимдаги ёниб тугаётган чўпни ерга ташладим. У қуруқ хашак устига тушган экан, чирсиллаб ёна кетди. Ўчирмоқчи эдим, кимдир қаттиқ қичқириб юборди. Қўриқиб кетдим ва...

Суд мажлисида мана шу воқеага гувоҳ бўлганлар сўз олишди ва орасида айбланувчи ақли заифлигини ҳам қўшиб ўтишди. Аммо суд ҳайъати бу даъвога қатъиян рад эди. Чунки унинг қўлида Наманган вилояти асаб ва руҳий касалликлар диспансери хулосаси бўлиб, Ёқубжон Қурбонов каста эмаслиги ҳамда ўз ҳатти-ҳаракати учун жавоб бера олиши мумкинлиги қайд этилганди.

Шундай қилиб, суд аввало фуқаролик даъвогар Холдорали Маликовнинг илтимосини қондирди. Унга етказилган моддий зарар судланувчи томонидан қоплатиш ҳақида ажрим чиқарилди. Ёқубжоннинг ўзи эса жиноят мажмуасининг 133-моддаси 2-қисмига асосан айбдор, деб топилди ва тўрт йил муддатга озодликдан маҳрум этилди. Мастиликдаги қаҳрамонлик унга қимматга тушди.

Ислон ХУДОЕР.

Шу йилнинг 21 февралда маҳаллий вақт билан соат 16 лар чамасида Урганч шаҳридаги Гурлан кўчасида истиқомат қилувчи Роза Садриев ва исмли аёл ўзи ишда бўлган пайтида уйига ўғри тушганини маълум қилди. Чет элда ишланган «Сони» магнитофони ва қиймати 4500 сўмлик бошқа мол-мулк ўмариб кетилган.

Шаҳар ички ишлар бўлимида оператив гуруҳ тузилди. Албатта, бу воқеадан кўпроқ участка катта инспектори милиция катта лейтенанти Ренат Мадаминов ташвиш чекарди. Негаки жиноят унга бириктирилган участкада юз берган.

Оператив гуруҳ аъзолари жиноятчилар изини топиш учун олиб келган ит кўп қаватли уйлардан ташқаригагина зинапояларни ҳидлаб борди-ю, анграйиб тураверди. «Эҳ, — деб қўйди Ренат Мадаминов. — Итдан умид қилгандик. Бу ҳаракатларимиз ҳам натижасиз чиқди». Ренатни бир ўй қийнади. «Ўғрилари кўппа-кундуз кунни жиноят содир қилганлар. Тагин улар шунча мол-мулкни кўтариб кетишган. Наҳотки бунга ҳеч ким кўрмаган бўлса? Шунчалар кичик нарсамидики, қўлиққа тиқиб олиб кетишса? Йўқ, ўғрилари кўчада кимлардир кўрган бўлиши керак».

Ренат қўни-қўшнлар билан суҳбатда бўлди. Баъзилари: «Биз ҳеч кимни ва ҳеч нима-ни кўрмадик», — деб айтишди.

Уларнинг сўзларидан ўзларини гувоҳликдан олиб қочаётгани маълум эди. Аммо беш бармоқ бирдек эмас, деганларидек милицияга ёрдам берувчилар ҳам топилди. Шунисига ҳам шукр.

— Уч йигит нималарнидир кўтариб бораётган эди-ю, нима эканлигини билмадим, — деди бир киши.

— Қанақа йигитлар, неча ёшларда, алоҳида белгилари борми? — шошиб сўради участка вакили.

Бир жиноят изидан

— Унчалик эътибор бермадим. 18-20 ёшлардаги йигитлар эди. Шулардан бири қорачадан келган, кичик жуссали эди. У аланглаб у ёқ-бу ёғига қарайверганидан гумонсирогандим-а.

— Раҳмат.

Ренат яна ўйга толди. «Қорачадан келган, кичик жуссали ким экан? Кўз олдида ҳисобда турганларни келтирди. У бирданига миёсига келган фикрдан хурсанд бўлиб кетди. Бу Қувондиқ бўлса керак. У илгари ҳам ўғрилиқ қилган. Бугун ҳам жиноятга қўл урган бўлса, ажаб эмас. Ренат гуруҳ аъзоларини шубҳасидан хабардор этди. Ҳамкасблари

ҳам унинг фикрини қўллаб-қувватлаб, дарҳол ишга киришдилар.

Ренат участка инспектори милиция капитани Сафарбой Ҳасанов ва балоғатга етмаганлар билан ишлаш инспектори Даврон Дўсқоновлар билан гумондорниқига шошилди. Уйига бориб сўрашганди, йўқ экан. Гуруҳ аъзоларининг Қувондиқни кутишдан бошқа иложи йўқ эди. Вақт эса ўтиб борарди. Ниҳоят тунги соат 10 ларда пайдо бўлди. Уни дарҳол қўлга олдилар. Тергов натижасида Қувондиқ Худойбергенов айбини бўйнига олди.

У жиноятга бир ўзи қўл урмаган экан. Шаҳардаги Ал-Беруний кўчасида яшовчи, 1975 йилда туғилган ва ҳеч қаерда ишламайдиган Абдулла Рўзиев ва 39-хунар-техника билим юрти ўқувчиси Алишер Матёкубовлар ҳам ўғрилиқда Қувондиққа шерик бўлганлар.

Бир қарашда бу жиноят дарҳол ва осонгина очилганга ўхшайди. Аммо, бунда не-не машаққатлар ётибди. Яқинда вилоят ички ишлар бошқармаси раҳбарияти бу жиноятни очишда жонбозлик кўрсатган оператив гуруҳ аъзоларидан Ренат Мадаминов, Сафарбой Ҳасанов, Комилов Матназаровларни моддий рағбатлантирди.

Муҳиддин НАВРУЗАЛИЕВ,
Хоразм вилояти ички ишлар бошқармаси ходими милиция лейтенанти.

Кундалик турмушда жиноятларни содир этувчи текник хўрларга қарши курашда Янгийўл тумани ИИБ ЖҚБ ходимлари фаоллик кўрсатишяпти. ИИБга тушган аризаларга ўз вақтида диққатларини қаратиб, ҳар қандай ҳуқуқбузарликни билимдонлик билан очаяптилар.

Суратда: (чапдан) ЖҚБ оператив вакиллари милиция лейтенанти Юсуф Тўрақулов, милиция капитани Ҳакимжон Ниёзов ва милиционер-ҳайдовчи милиция сержанти Набижон Расулов (ўртада) жиноятчиларни фототатақиб ашёвий далилларни кўздан кечиришяптилар.

Ҳ. ШОДИЕВ олган сурат.

МОЛПАРАСТ ОТАЛАР

Ҳозир замона кимники — сотувчи-ю, қассобники. Ошпазлар ҳам нолимасин. Қийин бўлганда, қўли меҳнату озгина маош кўрайдиган оддий одамга қийин бўлди. Эҳтимол одамнинг ҳам оддий, мураккаби борми, дея кулгувчилар топилар. Бор. Янада тўғрироғи пуллигу пулсизлар.

Халил Бухородаги 2-дўкон сотувчиси. У Ражаб билан жиний тил бириктириб, Ражабдан 4556 сўмлик мол сотиб олди. Уни дўконга туширди, деб ўйлайсизми? Йўқ, тўппа-тўғри уйига олиб борди. Ўз уйида шонилмай уларга «эркин» нарх қўйиб пуллай бошлади.

Ражаб механик бўлишига қарамай ошмасидан сотувчиликнинг ҳадисини олган экан. Халил билан савдосини ими-жимиди битирган Ражаб А. Жабборов бошқарувидagi «КАМАЗ» машинаси олиб келдида, 8788 метр газмолни ортиб, Қоракўл туманида яшовчи таниш аёлиниқига элди. Қизини шундаки, у аёл тикувчи ёки ишчи эмас, айнан сотувчи эди. Аёлдан газмолнинг пулини қуртдак санаб оларкан, хайр-хўшни ҳам насия қилиб жўнаворди.

Ражаб худди шу йўсинда давлат нархида 12.500 сўмлик 10.000 метр, 1926 сўмлик 1607 метр, 1388 сўмлик 603 метр газмолни Когон шаҳрида яшовчи дўкон мудирини Т. Бекованинг уйига келтиради.

Тергов жараёнида Халил ва Ражабларнинг 33644 сўмлик давлат мулкни узлаштириб юборганлиги аниқланди.

Халил 10 нафар фарзанднинг, Ражаб эса 4 бола-нинг отаси. Наҳотки, бу оталар ўз болаларини қаромдан топилган пулларга боқибдан ор қилишмади? Ёки бу пулларни фақат ўйин-кулгулар учун совуришганмикин?

Падарларнинг ушбу қилмишларидан огоҳ бўлган фарзандлари эртага эл-юрт олдида қандоқ бош кўтариб юришаркин?

М. ЮНУСОВ.

Нур БАДИА.

ЭХ, ЕЛЕНА...

Қарши шаҳридаги дўконларнинг бирида дафъатан қий-чўв кўтарилди. Сотувчи қиз бир аёлни бари-дан ушлаганча ёрдамга чақирар, аёл эса тинмай юлқинарди.

Дарров одамлар тўпланди. Икки сотувчи ҳалиги аёлни маҳкам ушлаган. Милиция чақирилди.

Маълум бўлишича, Навоийда истиқомат қилувчи 1957 йилда туғилган Елена Савва дўкондан аёллар кўйлагини қўлтиғига яшириб, олиб чиқиб кетаётган экан. Еленанинг қарамонига икки боласи бўлишига қарамай ҳеч қаерда ишламаслиги қизиқ. Бунинг устига битта кўйлак ўғри-лаш учун Навоийдан Қаршига келиши шартмики?

М. ИСРОИЛОВА.

Эркинжон Айматовни Олмалик шаҳар ИИБ ҳуқуқбузарлик олдини олиш бўлими бошлиғи эканлигини кўпчилик билмаса керак. Отаси Эргаш Айматовнинг шаҳарда илк милиция бўлими ташкил этилганида, биринчилар қатори ишга кирганини ҳам.

Эркинжон ўта камтарин инсонлардан. Милиция кунини нишонлаш тантанасига рафиқасини олиб келиб, ўзи хизматини бажаришга кетган ҳам шу Эркинжон бўлади. Тантанадан сўнг милиция ходимлари ва меҳмонларни бир пиёла чойга таклиф этган ҳам Эркинжон.

Ташкилотчилиги тўғрисида бўлимдагиларнинг ҳурматини қозонган. У бўлимада ходимларга ёрдам қўлини чўзиш, туғилган кунлар, байрамлар билан

ОЛТИН ОЛМА—ДУО ОЛ

табриклаш, уларни оилавий нишонлаш каби одатларни мустаҳкамлади.

Наврўз байрами арафасида дам олиш кечаси ўтказиш ташаббуси ҳам Эркинжондан чиқди.

Кечада ҳалок бўлган милиция ходимлари ва кўп болали ходимлар оилалари, кам даромадли нафақахўрлар учун хайр-эҳсон ташкил этилди.

Бундан ташқари онахонларимиздан иборат фольклор дастаси қадимий қўшиқ, ўланларни ижро этди.

Тош кўтариш, мерганлик, тўшпончани қисмларга бўлиш ва йиғиш бўйича ўтказилган мусобақа голибларига мукофотлар топширилди.

Шахсий таркибдан йи-

уларнинг қалбига нима экан, келгусида ўша ривожланади.

Иккинчи болалар боғчасида кичкинтойларнинг бўш пайтларини ўтказиш намунали йўлга қўйилган экан. Биз бу ҳақда тарбиячи Албина Бакированын хикоясидан билиб олдик. Маълум бўлишича, бу ерда тарбияланувчилар катталар раҳбарлиги остида участкада сабзавот етиштиришди, кейин эса ахиллик билан маҳсулотни консервациялашди. Бунинг исботи сифатида тарбиячи ўша консервациянинг бир банкасини олиб келган экан.

Саҳнага 3-болалар боғчаси тарбияланувчилари чоп-қиллаб чиқишди. Қундуз Намоловна тўғрисида бири қўйиб, бири гапиришди. Кейин эса олажонлари пайдо бўлди, ҳаяжонини яширолмай уларни қучди, севинчдан овози титраб кетди. Аммо залдагилар қарасак билан қўллаб-қувватлагач, ўзини тутиб олди. Болаларнинг фикрларига катталар — боғча хизматчилари қўшилдилар ва натижада ҳужалик бошқармаси адресига танқид ҳам бўлди: қувурларнинг чириб кетганлиги сабабли боғчада қиш мавсумида иситиш тармоқлари яхши ишламади.

Энг муҳим ҳисобланган биринчи босқич шу билан ниҳоясига етди. Музикали

либ ўтказди. Ҳатто катталар ҳам унинг маҳоратига қўйил қилиб, табассум билан машқларни бажара кетдилар.

Қарши шаҳридаги «Юлдузча» болалар боғчаси тарбиячиси Фарида Қулаҳмедова эса болалар репертуаридан ўрин олган шеърни ўқиб, ўз ўқувини намоён қилди. Ҳудди шунингдек қизлар тулқича, сичқон ва ҳўрозча ролларини ҳам қўйилмақом қилиб ўйнадилар.

Охири босқичда эса қатнашчиларнинг рақс борасидаги қобилиятлари синондан ўтказилди. Ўзбек ва турк, лўли ва рус рақсларини ижро этаётганларида гўёки ҳақиқий санъаткорлардай тутдилар ўзларини. Томошабинлар, айниқса, японча рақс ижро этаётган Светлана Абдуллаеванинг нозик ҳаракатларига маҳлиё бўлиб қолишди.

— Педагогик маҳорат байрами жуда мароқли бўлди, — дейди ИИБ болалар боғчаси назоратчиси Алла Нелюбова. — Шу баҳонада муассасаларимизда энг ақлли, чиройли, билимли тарбиячилар ишлашаётгани маълум бўлди.

Ниҳоят, ҳал қилувчи дақиқа ҳам етиб келди.

Тошкентдаги 3-болалар боғчаси вакили Қундуз Неъматшоева энг юқори балл тўплаб, биринчи ўринни, 2-боғча тарбиячиси Албина

СИЗЛАРГА ТАШАККУР!

Ассалому алайкум, «Постда» рўзномаси жонқуярлари! Ўткир сўз орқали жиноят олами пардасига тўғ тортди, гоёат савоб ишга қўл урдиларингиз. Кўз тегмасин, ҳозирги ҳаракатларингиз ҳам ёмон эмас. Бу ишда сизларга Аллоҳ Таолодан куч-қувват, сабр-бардош тилайман. Жиноятчи унсурлар билан юзма-юз тураётган милиция ходимлари ҳам доимо тинч-омон бўлишсин.

Энди битта фикрим бор эди, шуни баён этсам. Назаримда, жиноятчиликни қаматириш учун кенг жамоатчиликка сўров (анкета) тариқасида мурожаат қилиб, кўпнинг фикрини билиш керакка ўхшайди.

Иккинчидан, рўзномада ойнаи жаҳон дастурини ёки бошқотирмаларни беришнинг ҳожати йўқ. Уларнинг ўрнига янада ўткир мақолалар чоп этилиши керак. Негаки, «Постда» аллақачон ўз ўқувчиларини топиб олган, дўконларда туриб қолмапти-ку!

Толибжон СОБИРОВ,
Асака шахри.

1992 йил 7 апрель кунини Октябрь тумани ИИБ муниципал ротасининг бўлини бошлиғи милиция кичик сержанти Айдулов Набижон Қозоқбоевич ўз хизмат бурчинини ўтаётган чоғда фожияли ҳалок бўлди.

Тошкент шаҳар ИИБ раҳбарияти ва ходимлари марҳумнинг оила аъзоларини ва яқинларини чуқур таъзия изҳор қилади.

Н. Айдулов 1963 йил 5 декабрда Тошкент шаҳрида туғилди. Техника билим юртининг таомлагандан сўнг «Матбуот» босмахонасида ишлади. 1990 йилдан буён эса ички ишларда хизмат қилмоқда эди.

7 апрель кунини ўз ротасининг милиционерини С. Расулов билан хизматдан қайтасиётганлиги. «Чорсу» меҳмонхонаси ёнида бўлаётган тўполонга қўзғалар тушди ва муштлашаётганларини ажратишга киришилди. Ҳудди шу пайтда кимдир Набижонга ничоқ санчади. У олган жароҳати оқибатида ҳалок бўлди.

Гумондор ушланган.

Ўзбекистон Жумҳурияти ИИБ Олий мактаби командирлик таркиби ва жамоаси мактаб ходими ички хизмат майори С. Н. Горковенкога онаси Е. П. ГОРКОВЕНКОНИнг вафот этганлиги муносабати билан ҳамдардлик билдириб, таъзия изҳор қилади.

БОШ ҲАКАМ — БОЛАЛАР

Сиз ўйламасдан туриб, нима учун ит иссиқда тилини осилтириб юради ёки бир метр масофани босиб ўтишда чумчуқ неча марта қадам ташлайди, деган саволларга жавоб бера оласизми? Шу ва шунга ўхшаш бирмунча мураккаб саволларга Ўзбекистон Жумҳурияти ИИБ ҳужалик бошқармаси томонидан ташкил этилган «Тарбиячи-92» танлови қатнашчилари жавоб беришга ҳаракат қилдилар.

Бу тадбирда Тошкент, Фарғона, Самарқанд, Бухоро, Нукус, Қарши шаҳарларида жойлашган ўн иккита болалар боғчалари вакиллари йилнинг энг яхши тарбиячиси деган номни қўлга киритиш учун курашдилар. Ҳакамлар ҳайъати таркибидан ИИБ болалар боғчалари назоратчиси А. Нелюбова, болалар боғчалари вакиллари Э. Долгова, Т. Лисовская, Р. Имомова ва бошқалар бор эди. Умуман олганда вазирилик клубида сеvimли тарбиячиларини қўллаб-қувватлаб туриш учун келган болалар, худди шунингдек, мактабгача тарбия муассасалари хизматчилари, ички ишлар идоралари ходимлари жамулжам бўлдилар. Клубга кирариваришда эса кўрик қатнашчилари олиб келган, болалар қўли билан тайёрланган бўюмларнинг кўргазма-сотиуви уюштирилди.

Кўрик уч босқичдан иборат бўлди. Биринчиси «Йўқлов карточкаси» деб номланди. Унда беллашув қатнашчилари томошабинларга таништирилди, ўз навбатида улар ўзлари ишлаётган боғча ҳақида қисқача гапириб бердилар. Сўнг-ра ҳар бир тарбиячи ҳакамлар ҳайъатига ўзи танлаган эмблема билан тақдим этди. Бу эмблемада унинг фикрича, танлаган касби моҳияти акс

эттирилган. Биз ҳам мазкур эмблемаларга диққат билан разм соламиз: мойчечак, қуёш, тоза ҳаво, сув...

Тошкентдаги 3-болалар боғчасидан вакил бўлиб келган Қундуз Неъматшоева эса болаларга ўз юрагини — шундоқ кўринишга эга бўлган эмблемани тақдим этди.

— Болаларни жуда севаман, — деб ҳикоя қилади тошкентлик тарбиячи Светлана Абдуллаева. — Уларга қараб туриб, онамни ва ўз болалигимни эслайман. Сал катта бўлган пайтларимда шўх лапарларни ижро этаётган қиз тарбияни ўзимиздан бошлашимиз керак, деб куйларди. Начора, бугунги сиёсий ва иқтисодий ўзгаришлар тарбиячи ва педагогларни қийин аҳволга солиб қўйди. Ҳозир кичкинтойларга Ленин бобо ҳақида ҳикоя қилиш, Москвани бепоён Ватанимиз пойтахти деб аташ мумкинми? Ахир кўпгина мактабларда «дунё йўқсиллари доҳийси» суратлари олиб ташланди, октябрятларга эса кўкрак юлдузчаларини тақмасликка «рухсат этилди». Қисқаси, биз ёшлигимиздан ўрганган ва улуглаган ҳиссиётлар парчаланиб кетди. Шу бос катталарни-да айни пайтда бирор нарсага ишонтириш қийин бўлиб қолди. Ана шундай пайтда болалар мушкул аҳволга тушиб қолмасликларини, ўтмишга лой чаплаш жараёнида асосатта тушмасликларини таъминлаш керак. Ўзимиз юзга келтирган муаммоларни ўзимиз ечишимиз, бунга келажакимиз эгаларини аралаштирмаслигимиз лозим. Фақат эзгулик, муҳаббат, меҳрибонлик — шу тушунчаларгина мангудир. Болаларни шу йўлда тарбиялаш зарур.

Кўриқнинг ҳамма қатнашчилари шу фикрини таъкидладилар. Дарҳақиқат,

танаффус эълон қилинди ва саҳнада яна болалар пайдо бўлишди. Улар «Чойхона» деб номланган қўшиқ ва рақсни залдагиларнинг кучли қарасаклари остида маҳорат билан ижро этишди.

Иккинчи босқич — педагогик маҳоратга бағишланди. Қизлар ҳеч қандай тайёргарликсиз бу соҳадаги бир неча саволларга жавоб бердилар.

Самарқандлик Марина Мурзаева эса шу ернинг ўзидаёқ жисмоний тарбия дақиқаларини қизиқарли қи-

Бакирова иккинчи ўринни қўлга киритди. Учинчи ўрин эса самарқандлик Марина Мурзаевага насиб этди.

Нима ҳам дердик, голиблар сараланди ва уларга гуллар, эсдалик совғалари берилди. Яна музика янгради, иштирокчилар секин-ас-та залдан чиқиб кета бошладилар. Мен эса ўйланиб қолдим: энг яхши тарбиячи ким эканлигини аниқлаш болаларнинг ўзига ҳавола, бизга эмас. Чунки улар бош ҳакамлардир.

Ирина ДАНЧЕВСКАЯ.

Мухаррир
Зокир ОТАЕВ.

Телефонлар: муҳаррир — 54-37-91, муҳаррир ўринбосари — 39-77-23, муҳаббат бўлими — 59-26-56, 59-20-82, умумий бўлими — 59-21-21.

Обуна рақами — 64615.
44272 нусхада чоп этилди.

Ўзбекистон Жумҳурияти «Шарқ»
нашриёт-адабиётлик концерни
босмахонаси. 760083, Тошкент,
Ленинград кўчаси, 32.

• Кўчириб босишда «Постда»дан эътиборини кўрсатиш шарт. • Мақолада келтирилган рақамлар, фактлар ва бошқа маълумотлар учун, шунингдек, очик эълон қилиниши мумкин бўлмаганлиги. • Муаллифнинг мулоҳазаси таҳрирлар таҳия қилинмайдиган ва қайтариб берилмайди.

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700029,
Тошкент, Лопатин кўчаси, 1.